

Najčešće osipne bolesti kod djece

Mostar 2026

Tradicionalna podjela egzantemskih (osipnih) bolesti:

- ⊙ Tradicionalna podjela egzantemskih (osipnih) bolesti:
  1. Ospice (*lat. Morbilli*) - MKB-10: **B05**
  2. Šarlah (*lat. Scarlatina*) - MKB-10: **A38**
  3. Rubeola (*lat. Rubella*) – MKB-10: **B06**
  4. Dukes-Filatovljeva bolest – MKB-10: **B09**
  5. Infekciozni eritem (*lat. Erythema infectiosum*) – MKB-10: **B08.3**
  6. Trodnevna vrućica (*lat. Exanthema subitum, roseola infantum*) – MKB-10: **B08.2**

Izdvojene teme:

1. Šarlah
2. Varičela
3. Morbili
4. Rubeola
5. Infekciozni eritem
6. Trodnevna vrućica

Šarlah (skarlatina)

- Uzročnik: β -hemolitički streptokok grupe A (Streptococcus pyogenes) – eritrogeni toksin
- Izvor infekcije: bolesnik ili kliconoša; kapljični put prijenosa; školska dob
- Inkubacija 3-5 dana
- Klinička slika:
  - stadij toksemije
  - stadij izbijanja osipa (sitnotočkast, crven)
  - stadij regresije
- Filatovljev trokut, Pastijin znak
- KKS: leukocitoza sa neutrofilijom, pomak ulijevo; kasnije eozinofilija

Šarlah (skarlatina)

- Oblici bolesti:
  1. Scarlatina simplex;
  2. Scarlatina toxica;
  3. Scarlatina septica
- Komplikacije:
  - Rane:** 1. Toksičke; 2. Septičke
  - Kasne:** 1. Streptokokni glomerulonefritis;
2. Reumatska vrućica
- Th. Specifična i simptomatska
- Penicilin – 10 dana (kod alergije na penicilin – eritromicin, cefalosporini 2. i 3. generacije, azitormicin (Azomex))

Varičela (pljuskevica, vodena kozice)

- Uročnik: *Varicella/zoster virus* (porodica *Herpesviridae*)
- Izvor infekcije: samo bolesnik; kapljični put prijenosa ili izravnim dodirrom
- Inkubacija: 10-20 dana (najčešće 14-15 dana)
- Klinička slika: - prodromalni stadij (slabo izražen)
- eruptivni stadij (4-5 dana - vezikule)
- stadij regresije

- ⊙ KKS: leukopenija s limfocitizom ili uredan nalaz
- ⊙ Komplikacije:
  - uzrokovane samim virusom (varičelna pneumonija)
  - uzrokovane sek. infektom (gnojenje u vezikulama – stafilokoki i streptokoki)
  - neurološke komplikacije (para i postinfekciozni meningoencefalitis)
- ⊙ Vakcina
- ⊙ Th. Simptomatska – sprječavanje sekundarne infekcije eflorescencija

Ospice (morbili)-pčrevencija vakcinacija

- Uzročnik: Morbillivirus – vrlo kontagiozan
- Izvor infekcije: bolesnik; kapljični put prijenosa; epidemije, mala djeca
- Inkubacija 10-12 dana
- Doživotna imunost
- Klinička slika:
  - kataralni ili prodromalni stadij (vrlo izražen)
  - egzantemski (eruptivni) stadij (pravilan redoslijed izbijanja osipa)
- Koplikove pjege (patognomonične za morbile)

- Klinički oblici:
  - 1. Mitigirani morbili;
  - 2. Hemoragični morbili;
  - 3. Atipični morbili;
  - 4. Morbili u trudnica
- Komplikacije: respiratorne infekcije; kod male djece – otitis media ac.
- Vakcinacija – aktivna i pasivna

Eu pčortal za info o cijepljenju

- **Ukratko: Rubeola u Europi**
- **Bolest kože uzrokovana virusom**
- **Rubeola se širi zrakom**
- **Ako je žena zaražena u roku od tri mjeseca nakon što je zatrudnjela, to može uzrokovati cjeloživotne posljedice za fetus ili pobačaj**
- **Otprilike 100 slučajeva godišnje**
- **Cijepljenjem se sprječava rubeola i komplikacije koje uzrokuje**

Rubeola (crljenac, crvenka) MMR- morbili rubeola
zaušnjaci -vakcina postoji

- KKS – izrazita leukopenija, „šarena KS“ – lymph ↑, T ↓, eo ↑
- Imunitet – doživotni; opisane reinfekcije ali bez viremije
- Th. Simptomatska
- Vakcina (MPR)
- Konatalna (kongenitalna) rubeola
  - najteže posljedice u prva 3 mjeseca trudnoće
  - gluhoća, katarakta, srčane mane, mentalna retardacija
  - progresivna bolest

Posljedice kongenitalne RUBEOLE

Infekciozni eritem

- Uzročnik: humani parvovirus B19
- Izvor infekcije: bolesnik; djeca od 4 do 12 godina; prijenos kapljičnim putem
- Inkubacija 6-14 dana
- Klinička slika: Osip izbija u 3 faze:
  1. Lice (obrazi) – leptirova krila
  2. Nakon 1-2 dana – udovi, gluteusi, trup (makula s perifernim uzdignućem)
  3. pojavi se, pa se izgubi na različite podražaje se ponovno javlja

Trodnevna vrućica

- Uzročnik: herpesvirus 6
- Mala kontagioznost, djeca u prve dvije godine života
- Inkubacija 10-15 dana
- Klinička slika: naglo povišenje temperature - 39° C i više - 3 dana; naglo padne i izbije osip
- Blijedoružičasti, makulozni ili makulopapulozni osip
- Trup -> vrat ->lice -> ruke i noge
- Komplikacije: febrilne konvulzije